

ŠIAULIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBA

**SPRENDIMAS
DĖL ŠIAULIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS VIEŠOSIOS BIBLIOTEKOS
2021 METŲ VEIKLOS ATASKAITOS PATVIRTINIMO**

2022 m. kovo 22 d. Nr. T-81
Šiauliai

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 19 punktu, Šiaulių rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamento, patvirtinto Šiaulių rajono savivaldybės tarybos 2015 m. gegužės 28 d. sprendimu Nr. T-149 „Dėl Šiaulių rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamento patvirtinimo“, 88 punktu, Šiaulių rajono savivaldybės taryba **n u s p r e n d ž i a**:

Patvirtinti Šiaulių rajono savivaldybės viešosios bibliotekos 2021 metų veiklos ataskaitą (pridedama).

Šis sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Savivaldybės meras

Antanas Bezaras

ŠIAULIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS VIEŠOJI BIBLIOTEKA

2021 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

2022-02-17

Kuršėnai

VADOVO ŽODIS

Šiaulių rajono savivaldybės viešajai bibliotekai (toliau – ŠRSVB) 2021-ieji metai, vis dar tęsiantis pandemijai, nebuvo lengvi. Nors su pandemija jau buvo laiko apsiprasti, perorientuoti savo veiklas ir prisitaikyti, tačiau metų eigoje besikeičiant COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) plitimo prevenciją užtikrinantiems ribojimams, bibliotekos lankytojų aptarnavimo ir renginių organizavimo tvarkai, teko greitai ir lanksčiai reaguoti į naujus iššūkius. Prie sklandaus darbo trikdžių prisidėjo ir Lietuvos integralios bibliotekų informacijos sistemos (LIBIS) modernizavimo, diegimo ir atnaujinimo darbai. Nuo 2021 m. liepos 13 d. viešosioms bibliotekoms ir jų vartotojams senoji LIBIS sistema buvo neprieinama, o modernizuota veikė su labai didelėmis funkcionalumo spragomis visose posistemėse: skaitytojų aptarnavimo, komplektavimo, katalogavimo, statistikos ir kt., strigo informacijos paieškos portalo <http://ibiblioteka.lt> naudojimas. Sprendžiant trikdžių klaidas ir problemas, buvo padidėjęs darbuotojų darbo krūvis, vartotojų aptarnavimo laiko sąnaudos, skaitytojai negalėjo visavertiškai naudotis bibliotekos teikiamomis paslaugomis. ŠRSVB darbuotojams reikėjo išmokti dirbti su nauja informacine sistema, skirti laiko ir pastangų perprasti jos funkcionalumą. Teko planuoti veiklos procesų perorganizavimą, naujų paslaugų įdiegimo, organizavimo ir reglamentavimo darbus.

Ne mažesniu iššūkiu ŠRSVB tapo naujo pastato, esančio Vytauto g. 1, Kuršėnuose, rekonstrukcijos ir įrengimo priežiūros darbai: sukurta naujos bibliotekos koncepcija, derintos baldų pirkimo sąlygos, patvirtinta bibliotekos organizacinė struktūra, parengti skyrių nuostatai ir darbuotojų pareigybių aprašymai. Papildomo laiko, darbuotojų susitelkimo pareikalavo Viešosios bibliotekos įrangos, fondų perkėlimas į rekonstruotą pastatą. 2021 m. pradėti ir Bubių bibliotekos perkėlimo į naujas Dubysos aukštupio mokyklos patalpas darbai: organizuotas patalpų remontas, naujų baldų pirkimas ir kt. Nauji knygų fondo baldai nupirkti ir sumontuoti Ginkūnų ir Aukštelkės bibliotekose, kuriose žymiai pagerėjo fondo sutalpinimas mažose erdvėse. Atskiros knygų lentynos dar nupirkto Voveriškių, Naisių padaliniais. Formuojant kultūrines erdves, jas pritaikant įvairiems kultūros poreikiams Gilaičių bibliotekoje atliktas remontas ir įrengta kūrybinių dirbtuvių erdvė, Drąsučių bibliotekoje – edukacinė robotikos erdvė. 2021 m. pradėtas Verbūnų bibliotekos ir jos prieigų patalpų remontas.

Ataskaitiniais metais bibliotekininkai, teikdami informaciją bibliotekoje ar nuotoliniu būdu, konsultuodami skaitytojus telefonu ir elektroninėmis priemonėmis, iš vartotojų sulaukė net 10 239 informacinių užklausų, iš jų 4966 – elektroninėmis priemonėmis. Lyginant su 2020 metais, gautų užklausų skaičius išaugo 45 proc.

2021 m. parengta 20 naujų kraštotyros darbų, toliau tęsiami 43 darbai. Surengtos 28 kraštotyros darbų parodos. Parengta Audronės Kiršinaitės ir Almanto Šlivinsko kraštotyrinio pobūdžio knyga „Šiaulių rajono bibliotekų istorija – ištakos ir dabartis: Šiaulių rajono savivaldybės viešosios bibliotekos raida 1951–2021 m.“. ŠRSVB kraštotyrinė veikla yra

pastebima ir įvertinta. Buvusi ŠRSVB Varputėnų bibliotekos bibliotekininkė Vida Bernotienė pelnė Šiaulių rajono 2021 metų kraštotyrininko titulą.

ŠRSVB, siekdama išlaikyti tinkamas specialistų profesines kompetencijas ir kvalifikacinius įgūdžius, tobulinti jų gebėjimus, stengiasi sistemingai kelti darbuotojų kvalifikaciją, sudaro jiems sąlygas sekti naujoves, dalyvauti konferencijose, seminaruose, kvalifikacijos kėlimo kursuose. 2021 m. 41 darbuotojas kėlė kvalifikaciją 671 val. ir dalyvavo 144 mokymuose.

Ataskaitiniais metais dalijomės ir savo žiniomis. Kuršėnų Vytauto Vitkausko bibliotekos vedėja Joneta Filinskė mokslinėje-praktinėje konferencijoje „Vaiko, šeimos terapija ir psichosocialinė reabilitacija“, kurią organizavo Kuršėnų šeimos namai ir Klaipėdos universitetas, buvo pakviesta skaityti pranešimą tema „Bibliotekos kūrybinės iniciatyvos, edukaciniai užsiėmimai ir lūkesčiai, orientuoti skirtingo amžiaus grupėms“.

2021 m. ŠRSVB įgyvendino 3 projektus, iš jų 2 iš dalies finansuoti Lietuvos kultūros tarybos administruojamomis lėšomis. Didelio pasisekimo sulaukė projekto „Baltų geokupolas Kuršėnuose – netradicinė bibliotekos erdvė“ metu įrengta Vasaros skaitykla Kuršėnų miesto parke, prisidėjusi prie Kuršėnų miesto turistinio patrauklumo kaip vienas iš lankytinų parko objektų, teikiančių laisvai prieinamas įvairias kultūrines paslaugas.

Kaip ir kasmet, biblioteka dalyvavo Elektronikos platintojų asociacijos organizuojamame konkurse „Atsakingas skaitytojas“, surinkta 1664 kg elektronikos atliekų ir pelnyta 5 vieta Lietuvoje. Biblioteka taip pat dalyvavo skaitymo iššūkyje „Vasara su knyga“, akcijoje „Bibliotekų knygų Kalėdos“, aktyviai dalyvavo iniciatyvoje „Atverk duris vasarai“, už kurią Kuršėnų Vytauto Vitkausko ir Gruzdžių Augustino Griciaus bibliotekoms buvo įteiktos Lietuvos Respublikos Švietimo, mokslo ir sporto ministrės Jurgitos Šiugždinienės padėkos.

Nepaisant sudėtingų sąlygų, bibliotekininkai išliko savo bendruomenių šviesuliais. Nacionalinės Lietuvos bibliotekų savaitės, kurios idėja „Nauja realybė – naujos formos“ uždarymo proga ŠRSVB darbuotojai kartu su šalies bibliotekininkais nusprendė pradžiuginti skaitytojus vilties ir šviesos kupinu „Jerusalema“ šokiu. Šia iniciatyva norėjome parodyti, kad nepaisant pandemijos įtampos šalyje, mes išliekame atviri, besidomintys naujovėmis ir kviečiantys savo skaitytojus sugrįžti.

I SKYRIUS SAVIVALDYBĖS STRATEGINIO PLĖTROS PLANO ĮGYVENDINIMAS

PIRMASIS SKIRSNIS KONTEKSTO (APLINKOS) ANALIZĖ

Šiaulių rajono savivaldybės viešoji biblioteka yra biudžetinė įstaiga, veikianti informacijos sklaidos, kultūros ir švietimo srityse, kaupianti ir sauganti universalų Šiaulių rajono savivaldybės bendruomenės poreikius tenkinantį dokumentų fondą, teikianti gyventojams informacijos ir viešosios interneto prieigos (VIP) paslaugas, vykdanči kraštotyros, sociokultūrinės edukacijos, skaitymo skatinimo, informacinio raštingumo, savimonės ir saviraiškos lavinimo ir kitas su bibliotekų veikla susijusias neformaliojo švietimo veiklas.

Šiaulių rajono savivaldybės viešosios bibliotekos sistemą (toliau – VBS) sudaro 1 administracinis ir 26 struktūriniai teritoriniai padaliniai (bibliotekos):

- Viešoji biblioteka (toliau – VB), neturinti vartotojų aptarnavimo skyriaus;
- 1 miesto struktūrinis teritorinis padalinys – Kuršėnų Vytauto Vitkausko biblioteka (toliau – miesto biblioteka (MB), kurią sudaro suaugusiųjų ir vaikų literatūros skyriai, esantys skirtingose patalpose;
- 25 miestelių ir kaimų struktūriniai teritoriniai padaliniai (toliau – kaimo bibliotekos (KB);
- 1 išorinis aptarnavimo punktas Daugėliuose, kuriame teikiama tik knygų išdavimo paslauga (dėl COVID-19 pandemijos knygų išdavimo punkto veikla laikinai sustabdyta).

Trys bibliotekos – Kurtuvėnų, Šakynos ir Voveriškių, yra įsikūrusios ugdymo įstaigų patalpose. Šakynos ir Voveriškių bibliotekų darbuotojos po pusę darbo dienos aptarnauja mokyklos ir Viešosios bibliotekos vartotojus.

2021 m. pabaigoje VBS turėjo 45 etatus ir 47 darbuotojus (2 vaiko priežiūros atostogose), iš jų 39 – profesionalūs bibliotekininkai ir 8 kvalifikuoti specialistai bei techniniai darbuotojai. 34 darbuotojai dirbo visą darbo laiką, 13 – ne visą.

Vienas iš ŠRSVB tikslų yra didinti vaikų ir suaugusiųjų neformaliojo švietimo prieinamumą ir paslaugų įvairovę Šiaulių rajone. 2021 m. ŠRSVB sutelkė 16,4 proc. rajono gyventojų (žr. 1 lentelę).

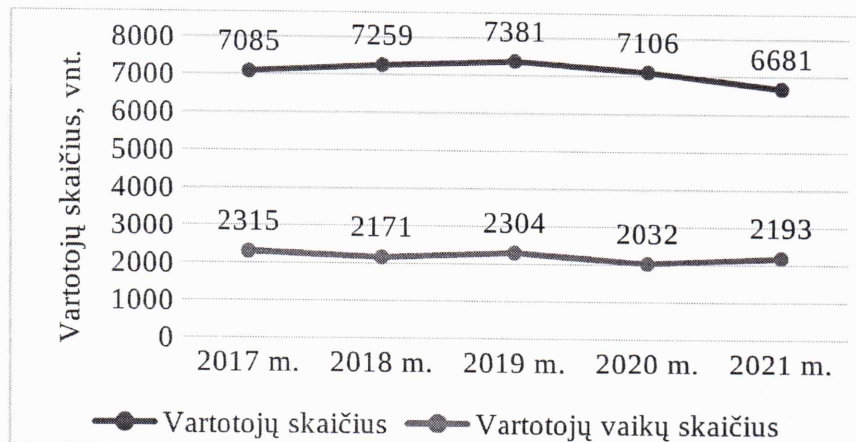
1 lentelė

Gyventojų ir vartotojų sutelkimo pokyčiai 2017–2021 m.

	2021 m.	2020 m.	2019 m.	2018 m.	2017 m.
Gyventojų skaičius pagal Lietuvos statistikos departamento duomenis	40832	41525	41507	41221	41441
Gyventojų skaičius pagal seniūnijų duomenis	36545	36750	35474	36237	35625
Vartotojų skaičius	6681	7106	7381	7259	7085
Sutelkimo procentas:					
Nuo Lietuvos statistikos departamento skaičiaus	16,4	17,1	17,8	17,7	17,2
Nuo seniūnijų duomenų	18,3	19,3	20,8	20,7	19,9

Lyginant vartotojų skaičių su 2020 m., jis nukrito beveik 6 proc., tačiau stebimas beveik 8 proc. vaikų vartotojų skaičiaus padidėjimas (žr. 1 pav.). Vartotojų skaičiaus mažėjimui įtakos turėjo pandemijos suvaržymai, dalis gyventojų neturėjo Galimybių paso, pateikimas į bibliotekas jiems buvo apribotas, knygos išduodamos bekontakčiu būdu padedant jas tam skirtoje vietoje. Mažėjimą taip pat lėmė 2021 m. įvestas privalomas skaitytojų pažymėjimų įsigijimas ir reikalavimas įvesti asmens kodą Lietuvos integralioje bibliotekų informacinėje sistemoje. Rajono gyventojai, ypač mažesniųjų gyvenviečių, nepatikliai vertino prašymą pateikti asmens kodą, todėl po ŠRSVB duomenų perkėlimo į naują LIBIS sistemą, knygų išdavimas, neįvedus į sistemą

naudotojo asmens kodo, tapo nebeįmanomas. Dalis lankytojų atsisakė skaitytojo teisių ir knygų skolinimosi paslaugos.

1 pav. Vartotojų skaičiaus pokyčiai 2017–2021 m.

VBS vartotojų skaičius priklauso nuo bibliotekos darbo laiko, infrastruktūros, jaukumo, paslaugų kokybės ir galimybės paslaugas gauti nuotoliniu būdu. Pastarosios poreikis ypač išaugo karantino metu ir išliko svarbus ir 2021 m.

Politiniai-teisiniai veiksniai. Šiuolaikinės viešosios bibliotekos gairės apibrėžtos *UNESCO Viešųjų bibliotekų manifeste* ir *IFLA rekomendacijose*. Pagrindinis šalies bibliotekų veiklą nusakantis politinis dokumentas – *Lietuvos Respublikos bibliotekų įstatymas*.

Pagrindiniai ŠRSVB tikslai ir uždaviniai yra užtikrinti gyventojams vienodą prieigą prie informacijos išteklių; galimybę įgyti žinių ir kvalifikacijų, leidžiančių prisitaikyti prie greitai kintančių gyvenimo ir darbo sąlygų bei sėkmingai konkuruoti pasaulio rinkose; panaikinti miesto ir provincijos ryšių informacinės infrastruktūros netolygumus ir suteikti visiems gyventojams vienodas galimybes naudotis informacinėmis technologijomis socialinėms ir visuomeninėms reikmėms; sudaryti bibliotekose tinkamas sąlygas kaupti, saugoti ir pateikti visuomenei nacionalinio kultūros ir mokslo paveldo objektus, užtikrinti visiems vienodą bibliotekų fondų prieinamumą.

Bibliotekos veiklos turiniui ataskaitiniu laikotarpiu įtakos turėjo LR Seimo patvirtintos *Kultūros politikos kaitos gairės*, LR Vyriausybės patvirtinta Lietuvos kultūros politikos strategija *Kultūra 2030*, XVIII LR Vyriausybės programa, Lietuvos Respublikos Kultūros bei Švietimo, mokslo ir sporto ministerijų patvirtinta *Skaitymo skatinimo 2019–2024 m. programa* ir *Skaitymo skatinimo programos 2019–2021 metų veiksmų planas*, Bibliotekų plėtros strateginės kryptys 2016–2022 m., savivaldybės strateginiuose dokumentuose ir ŠRSVB nuostatuose iškelti tikslai bei uždaviniai. Prasidėjus ir vis dar tebesitęsiant COVID-19 viruso plitimo pandemijai, bibliotekos veiklą reglamentavo daugybė LR Vyriausybės, Sveikatos apsaugos ir Kultūros ministerijos, Šiaulių rajono savivaldybės teisės aktų, kuriais apribota kultūros įstaigų prieiga, paslaugų teikimas. Planuojant veiklas ir organizuojant renginius vadovautasi LR Seimo nutarimais, kuriais 2021 m. buvo paskelbti: Lietuvai pagražinti draugijos, Jono Karolio Chodkevičiaus, Vytauto Mačernio, Juozo Zikaro, kardinolo Vincento Sladkevičiaus, Jurgio Ambraziejaus Pabrėžos, Juozo Lukšos-Daumanto, Abiejų Tautų Respublikos Gegužės 3-iosios Konstitucijos ir Tarpusavio įžado, Lietuvos totorių istorijos ir kultūros, Archyvų, Marijos Gimbutienės metais.

Socialiniai ir (arba) ekonominiai veiksniai. Vis dar tebesitęsianti pandemija ir įvesta viena iš valstybės lygio ekstremaliosios situacijos valdymo priemonių – Galimybių pasas, kuris turintiems šią priemonę vartotojams suteikė galimybę naudotis visomis bibliotekos teikiamomis paslaugomis, o neturintiems leido naudotis tik bekontakto knygų išdavimo paslauga – knygas buvo galima užsakyti elektroninėmis priemonėmis arba telefonu, jas pasiimant ir grąžinant nurodytoje vietoje – visa tai turėjo įtakos bibliotekos veiklos plano įgyvendinimui. Dalis

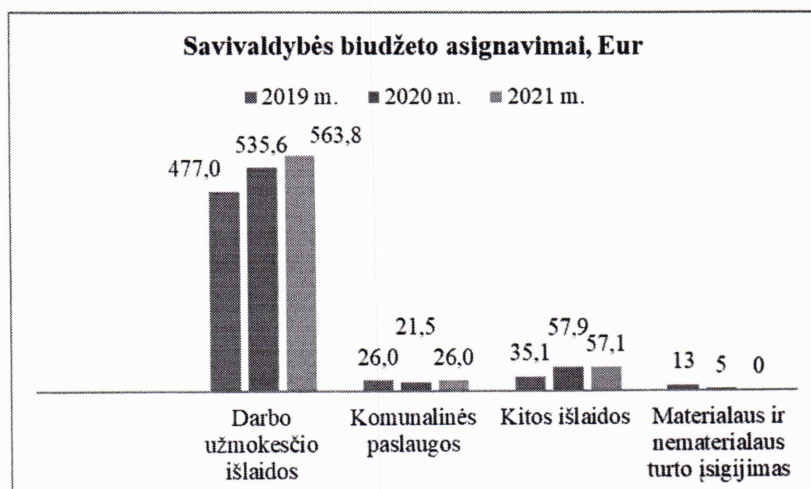
visuomenės nenorėjo įgyti Galimybių paso ir visapusiškai naudotis bibliotekos teikiamomis paslaugomis.

Kiti svarbūs socialiniai veiksniai, darę įtaką bibliotekos veiklai:

- miesto ir kaimų gyvenvietėse mažėjantis gyventojų skaičius;
- spartus gyventojų senėjimo ir negalios įgijimo procesas;
- augantis socialiai pažeidžiamų visuomenės narių skaičius;
- didelis nedarbas ir žmonių nepasitenkinimo būsenos rajono gyvenvietėse.

Per ataskaitinius metus dėl laikino nedarbingumo nedirbta 598 dienas, t. y. vidutiniškai 2,4 darbuotojo visus metus nedirbo.

ŠRSVB veiklos efektyvumas tiesiogiai priklauso nuo finansinių išteklių, nuo proporcingo ir tikslingo finansavimo, gaunamo iš valstybės ir savivaldybės biudžetų. Iš Šiaulių rajono savivaldybės biudžeto Kultūros plėtros programos ŠRSVB skirta 646901,00 Eur, t. y. 4,15 proc. daugiau, lyginant su ankstesniais metais. 87,1 proc. steigėjo ŠRSVB skiriamų lėšų sudarė darbuotojų darbo užmokesčiai ir su juo susiję mokesčiai. 12,9 proc. skirto finansavimo teko kitoms išlaidoms, todėl galimybės atnaujinti struktūrinių teritorinių padalinių patalpas, baldus, užprenumeruoti daugiau periodinių leidinių buvo minimalios. Kaip kito gauti asignavimai iš Savivaldybės biudžeto, matyti 2 pav.

2 pav. Savivaldybės biudžeto asignavimai 2019–2021 m.

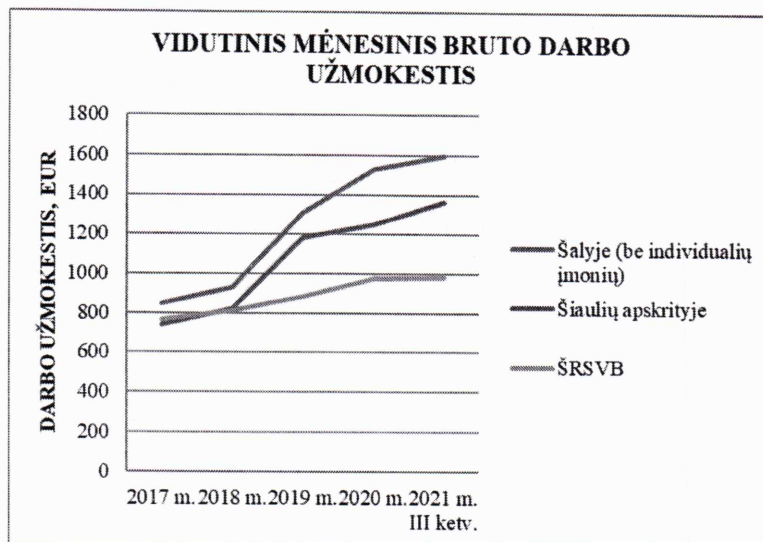
2021 m. asignavimų, skirtų darbo užmokesčiui, dydis išaugo 5,26 proc., lyginant su 2020 m. Darbo užmokesčio pokyčiams įtakos turėjo biudžetinių įstaigų darbuotojų pareiginės algos bazinio dydžio, minimaliosios mėnesinės algos padidėjimas, kultūros ir meno darbuotojų darbo užmokesčio kėlimas. Darbuotojų vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio pokyčiai matyti 2 lentelėje ir 3 pav.

2 lentelė

Vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio pokyčiai

Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokeskis	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m. III ketv.
Šalyje (be individualių įmonių)	849,0	932,0	1307,6	1531,1	1598,1
Šiaulių apskrityje	738,4	820,1	1180,8	1252,1	1362,1
ŠRSVB	763,8	811,0	883,5	975,8	983,64

ŠRSVB darbuotojų 2021 m. III ketv. vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis sudarė 72,2 proc. vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio dydžio Šiaulių apskrityje ir 61,6 proc. šalyje. 2021 m. kultūros ir meno darbuotojams darbo užmokesčiui padidinti buvo skirta 13903,00 Eur: iš valstybės biudžeto 10427,00 Eur, savivaldybės biudžeto – 3476,00 Eur. Darbuotojų pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientai padidinti 0,17. Nors nuo 2019 m. skiriamos tikslinės lėšos kultūros ir meno darbuotojų darbo užmokesčiui didinti, tačiau jų nepakanka atotrūkiui sumažinti.

3 pav. Vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio dinamika 2017–2021 m.

2021 m. bibliotekos fondams papildyti naujomis knygomis iš valstybės biudžeto gauta 48343,00 Eur. Papildomos lėšos pritraukiamos dalyvaujant projektinėje veikloje, teikiant mokamas paslaugas, vykdant Kultūros paso programą. ŠRSVB yra paramos gavėja. Per ataskaitinius metus papildomai gauta 29008,68 Eur pajamų, t. y.:

- dalinis projektų finansavimas iš Lietuvos kultūros rėmimo lėšų 18500,00 Eur;
- dalinis projektų finansavimas iš Savivaldybės biudžeto lėšų 7929,00 Eur;
- paramos lėšos 208,68 Eur;
- už mokamas paslaugas gauta 2371,00 Eur, iš jų iš viešojo sektoriaus subjektų 671,00 Eur.

Technologiniai veiksniai. Dėl palankių politinių sprendimų ir nuolatinio dalyvavimo įvairių fondų bei programų projektų konkursuose, ŠRSVB nuosekliai turtina materialinę bazę ir apsirūpina šiuolaikinėmis technologijomis, taip sudarydama sąlygas geresniam rajono gyventojų bibliotekiniam aptarnavimui, inovatyvių paslaugų kūrimui. Dalį problemų, susijusių su ŠRSVB infrastruktūros atnaujinimu, paslaugų kokybe ir įvairove, padėjo išspręsti investicinio projekto „Gyventojų skatinimas išmaniai naudotis internetu atnaujintoje viešosios interneto prieigos infrastruktūroje“ metu (2018–2021 m.) gautas turtas. Šio projekto metu įsigyti 79 viešai prieigai skirti kompiuteriai, 27 daugiafunkciai įrenginiai, 17 videoprojektorių ir 10 televizorių. Visose VBS bibliotekose įdiegti maršrutizatoriai su autentifikuotu prisijungimu skaitytojams. Kompiuteriai ir bevielė interneto prieiga sujungta į VRSS sistemą, kurią naudojant galima sekti kompiuteriais ir bevieliu interneto prieiga pasinaudojusių vartotojų statistiką. 22 ŠRSVB padaliniuose įdiegtas 300 Mbps spartos internetas. Gauta po vieną inžinerinį, eksperimentinį, kūrybinį ir programavimo paketą, kurie praplečia bibliotekos paslaugas vaikams ir jaunimui. Taip pat gautas 1 technologinės įrangos paketas, skirtas akliems ir regėjimo negalią turintiems žmonėms. Visa įranga apdrausta, o 22-iesiose VBS bibliotekose sumontuota signalizacija su galimybe ją valdyti per išmaniąją programėlę telefone.

Bibliotekoje įdiegtas vietinis kompiuterių tinklas. 2021 m. biblioteka turėjo 271 darbo vietą vartotojams, iš kurių 89 kompiuterizuotos ir turi prieigą prie interneto. Bibliotekinių procesų organizavimui naudojama automatizuota Lietuvos integralios bibliotekų informacijos sistema (LIBIS). Lietuvos nacionalinei Martyno Mažvydo bibliotekai įgyvendinant LIBIS ir elektroninių paslaugų portalo <http://ibiblioteka.lt> modernizavimo, sistemos diegimo ir atnaujinimo darbus, dėl

duomenų perkėlimo į naująją sistemą nesklaidžiai veikė visos šalies, tarp jų ir mūsų bibliotekos el. katalogai, portalas <http://ibiblioteka.lt> naudojimas. Sistemos modernizavimas smarkiai trikdė tiek darbuotojų darbą, tiek vartotojų galimybes informacijos paieškai, sklandžiai gauti knygų išdavimo paslaugą.

ANTRASIS SKIRSNIS
SAVIVALDYBĖS STRATEGINIO PLĖTROS PLANO TIKSLŲ ĮGYVENDINIMAS

2 strateginis tikslas: SUMANI, PILIETIŠKA, KŪRYBINGA, SOCIALIAI SAUGI IR SVEIKA VISUOMENĖ					
2 uždavinys: Tobulinti ugdymo ir švietimo paslaugas, jų kokybę ir prieinamumą					
Priemonės pavadinimas	Pasiekti rezultatai	Asignavimų panaudojimas (Eur)			
		Asignavi- mų planas	Asignavimų planas, įskaitant patikslinimus ataskaitiniam laikotarpiui	Panaudota asignavimų	Panaudota asignavimų nuo asignavimų, nurodytų asignavimų plane, įskaitant patikslinimus ataskaitiniam laikotarpiui, dalis (proc.)
1	2	3	4	5	6
Didinti neformaliojo vaikų švietimo prieinamumą Šiaulių rajone	1. Vaikams skirtų renginių suorganizuota 120 daugiau, nei planuota. 2. 5 edukacinės programos įtrauktos į Kultūros paso paslaugas.	10300,00	10300,00	10300,00	100
3 uždavinys: Skatinti mokymąsi visą gyvenimą					
Didinti suaugusiųjų neformaliojo švietimo paslaugų įvairovę Šiaulių rajone	1. Suaugusiųjų lankytojų skaičius 30,3 proc. didesnis, nei buvo planuota. 2. Išduota 156005 fiz. vnt. dokumentų. 3. Lankomumo koef. pasiektas 9,97. 4. Virtualių apsilankymų skaičius –	3000,00	3000,00	3000,00	100

	89757 kartai. 5. Atsakytų informacinių-bibliografinių užklausų skaičius smarkiai išaugo ir siekia 10239.				
Skleisti informaciją apie mokymosi visą gyvenimą galimybes Šiaulių rajono savivaldybėje	Edukacinių užsiėmimų, renginių, skatinančių verslumą per amatus ir rankdarbystę, suorganizuota 22.	0,00	0,00	0,00	0
<i>Iš jų ES ir kita tarptautinė finansinė parama</i>		0,00	0,00	0,00	0
		13300,00	13300,00	13300,00	100

2 uždavinys: Plėtoti ir vystyti kultūros įstaigų infrastruktūrą

Priemonės pavadinimas	Pasiekti rezultatai	Asignavimų panaudojimas (Eur)			
		Asignavimų planas	Asignavimų planas*, įskaitant patikslinimus ataskaitiniam laikotarpiui	Panaudota asignavimų	Panaudota asignavimų nuo asignavimų, nurodytų asignavimų plane, įskaitant patikslinimus ataskaitiniam laikotarpiui, dalis (proc.)
1	2	3	4	5	6
Atnaujinti ir plėsti Šiaulių rajono savivaldybės kultūros įstaigų informacinių technologijų ir materialinę aplinką	1. Padalinių, kuriuose atnaujinta ir (arba) išplėsta informacinių technologijų aplinka, skaičius – 16. 2. Įsigytų mokymo ir edukacinių priemonių	37000,00	37000,00	37000,00	100

	skaičius – 6. 3. Atnaujintų interneto ir ryšio tiekimo paslaugų skaičius – 5.				
Formuoti kultūrinės erdves Šiaulių rajone, jas pritaikant įvairių renginių organizavimui, meno ekspozicijoms, kultūros poreikiams	Gilaičių bibliotekoje atliktas remontas ir įrengta kūrybinių dirbtuvių erdvė. Drąsučių bibliotekoje įkurta edukacinė robotikos erdvė.	1000,00	1000,00	1000,00	100
3 uždavinys: Plėtoti rajono kultūrinę veiklą					
Organizuoti ir vykdyti Šiaulių rajono kraštotyrimus, ekspedicijas	1. Parengtos 28 kraštotyros parodos. 2. Parengta 20 naujų kraštotyros darbų; tęsiami 43 darbai.	0,00	0,00	0,00	0
Vykdyti tarptautinius, regioninius, respublikinius, rajoninius kultūros projektus, skirtus Šiaulių rajono bendruomenei	Inicijuota ir pateikta 14 projektų paraiškų.	0,00	0,00	0,00	0
Parengti ir vykdyti Šiaulių rajono savivaldybės etninės kultūros plėtros programą	Etnokultūrinių renginių procentas nuo visų renginių – 30 proc.	0,00	0,00	0,00	0
Didinti informacijos sklaidą apie Šiaulių rajone vykstančius	Informacijos sklaidos priemonių skaičius – 3.	0,00	0,00	0,00	0

renginius					
Plėtoti Šiaulių rajono savivaldybės kultūros, švietimo ir kitų įstaigų bendradarbiavimą tarpusavyje ir su kitomis šalies bei užsienio kultūros ir švietimo įstaigomis	1. Pasirašyta 15 sutarčių ir ketinimo protokolų dėl bendradarbiavimo su Šiaulių r. savivaldybės įstaigomis. 2. Pasirašytos 26 sutartys ir ketinimo protokolai dėl bendradarbiavimo su šalies partneriais. 3. ŠRSVB dalyvauja Lietuvos savivaldybių viešųjų bibliotekų asociacijos ir Bibliotekinių draugijos veikloje.	0,00	0,00	0,00	0
Plėtoti Šiaulių rajono kultūrinę veiklą, įtraukiant socialinę atskirtį patiriančius asmenis ir jų šeimas	1. Bibliotekoje yra 1 kompiuterizuota darbo vieta su specializuota programine įranga akliesiems ir silpnaregiams. 2. Organizuotas 31 renginys, skirtas socialinę atskirtį patiriantiems asmenims.	0,00	0,00	0,00	0
Užtikrinti Šiaulių rajono savivaldybės kultūros įstaigų vadovų bei kultūros ir	Įvykdytas metinis darbuotojų veiklos vertinimas.	0,00	0,00	0,00	0

meno darbuotojų metinio vertinimo vykdymą					
Užtikrinti kultūros paslaugų kokybę ir didinti jų prieinamumą 1. Šiaulių rajone	Komplektuojamas ir tvarkomas dokumentų fondas: 1. Dokumentų įsigijimas ir fondo formavimas. Per metus įsigyta 2686 fiz. vnt. dokumentų daugiau, nei planuota. 2. Nurašyta dokumentų 74,0 proc. daugiau, nei planuota. 3. Automatiškai per metus parengtų kataloginių įrašų skaičius į LIBIS: 2050. 4. Prenumeruotos 24 duomenų bazės: <i>LIBIS</i>, <i>INFOLEX</i>, <i>NAXOS Music Library</i>, „<i>Vyturys</i>“, <i>BNS</i>, <i>Delfi plus</i>, <i>EBSCO Publishing</i> (dar turi 18 teminių DB). 5. Mokyta skaitmeninio raštingumo, konsultuota 1268 kartus.	646993,00	655893,00*	655770,05**	99,98
4 uždavinys: Įgyvendinti jaunimo politiką Šiaulių rajone					
Vykdyti	Suorganizuoti	0,00	0,00	0,00	0

jaunimo užimtumo, neformalias jaunimo veiklas Šiaulių rajone	35 renginiai, įtraukiantys jaunimą į pažintinę, kūrybinę veiklą.				
Didinti ir remti jaunimo savanorystę, jaunimo savanorišką tarnybą Šiaulių rajone	5 jaunuoliai savanoriavo pagal Jaunimo savanoriškos tarnybos programą.	0,00	0,00	0,00	0
Iš jų ES ir kita tarptautinė finansinė parama		0,00	0,00	0,00	0
		684993,00	693893,00	693770,05	99,98

* 2021-12-21 ŠRS Tarybos sprendimu Nr. T-334 „Dėl ŠRS Tarybos 2021-02-23 sprendimo Nr. T-20 „Dėl 2021 metų Šiaulių rajono savivaldybės biudžeto patvirtinimo“ pakeitimo“ asignavimų planas padidintas 8900,00 Eur: 7800,00 Eur skirta Bubių bibliotekos baldams įsigyti ir 1100,00 Eur padidintas pajamų už mokamas paslaugas planas.

** 122,95 Eur asignavimų, skirtų SODROS įmokoms mokėti, grąžinti į Šiaulių rajono savivaldybės biudžetą.

4 strateginis tikslas: EFEKTYVI RAJONO SAVIVALDA IR VISUOMENĖS SAUGUMAS

1 uždavinys: Didinti savivaldybės valdymo ir veiklos efektyvumą

Priemonės pavadinimas	Pasiekti rezultatai	Asignavimų panaudojimas (Eur)			
		Asignavimų planas	Asignavimų planas, įskaitant patikslinimus ataskaitiniam laikotarpiui	Panaudota asignavimų	Panaudota asignavimų nuo asignavimų, nurodytų asignavimų plane, įskaitant patikslinimus ataskaitiniam laikotarpiui, dalis (proc.)
1	2	3	4	5	6
Plėtoti Šiaulių rajono savivaldybės kultūros valdymo sistemą, užtikrinančią kultūros specialistų kompetencijų	Kompetencijos mokymuose, kvalifikacijos kėlimo kursuose, seminaruose dalyvavo 41 darbuotojas.	178,00	178,00	178,00	100

tobulinimą					
Skatinti Šiaulių rajono savivaldybės įstaigų ir įmonių interneto puslapių atnaujinimą ir plėtrą	Atnaujinta interneto svetainė	0,00	0,00	0,00	0
<i>Iš jų ES ir kita tarptautinė finansinė parama</i>		0,00	0,00	0,00	0
		178,00	178,00	178,00	100

II SKYRIUS

ĮSTAIGOS (BENDROVĖS) METINIO VEIKLOS PLANO ĮGYVENDINIMAS

Bibliotekos siekis yra sudaryti palankias sąlygas įvairių gyventojų grupių informaciniais poreikiams patenkinti, ugdyti jų skaitymo lektūrą: įgūdžius, poreikių plėtrą, kūrybinį ir kritinį mąstymą, saviraišką. 2021 m. gruodžio 31 d. duomenimis, VBS fondą sudarė 57348 pavadinimų 204496 fiz. vnt. dokumentų. Lyginant su 2020 m., fondas sumažėjo 3847 fiz. vnt. Nors lėšų naujiems dokumentams pirkti skirta daugiau, tačiau leidinių įsigyta mažiau. Viena iš pagrindinių priežasčių – dėl infliacijos labai išaugusios spaudinių kainos. 2021 m. vidutinė vieno pirktos leidinio kaina buvo 9,21 Eur (2020 m. – 8,63 Eur).

Įsigyjant naujus dokumentus, stengiamasi, kad jie ne tik atitiktų bendruomenės reikmes, bet kad ir fonde būtų nuolat kaupiami kraštotyros, informaciniai bei kiti išliekamąją vertę turintys dokumentai. ŠRSVB fondo ir jo 2015–2017 m. komplektavimo analizė parodė, kad 66,8 proc. vartotojų mėgsta skaityti periodiką, todėl Šiaulių rajono savivaldybės skirtomis lėšomis periodinių leidinių prenumeratai išleista 13866,74 Eur. Nors gaunamų periodinių leidinių skaičius sumažėjo (-423 fiz. vnt.), lyginant su 2020 m., tačiau padidėjo pavadinimų skaičius (+4) (žr. 3 lentelę). Prenumeruojant žurnalus ir laikraščius atsižvelgta į leidinių periodiškumą. Dažniau gaunami leidiniai leidžia pritraukti daugiau vartotojų, taip didėja ir lankomumas. Gautų periodinių leidinių procentas nuo visų gautų dokumentų kiekio padidėjo 2,1 proc., lyginant su ankstesniais metais.

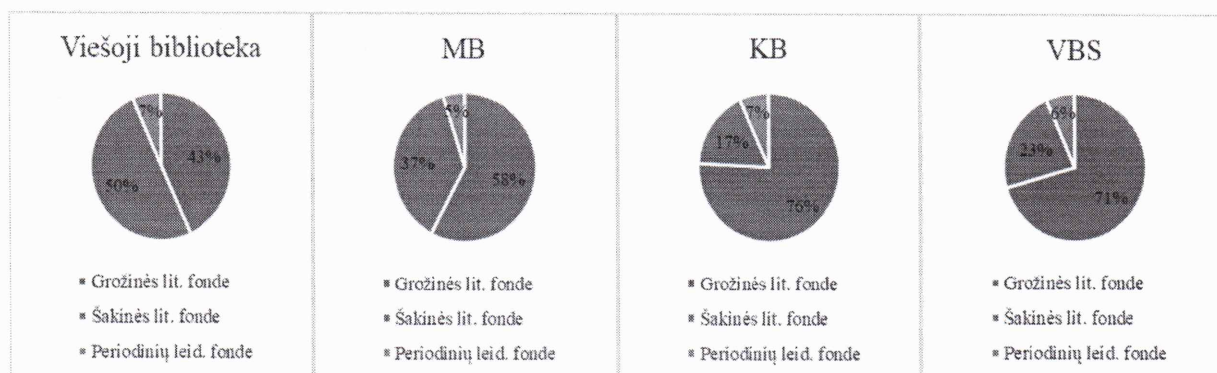
Dėl išaugusių leidinių kainų, lyginant su 2020 m., kitų naujų dokumentų (be periodikos) įsigyta 1654 fiz. vnt. mažiau. 2020 m. daugiau įsigyta grožinės literatūros, 2021 m. – mokslinės šakinės literatūros – 0,8 proc. daugiau.

3 lentelė

Įsigytų dokumentų skaičius pagal rūšis

Biblioteka	Iš viso gauta (fiz. vnt.)	Iš jų pagal rūšis			
		Grožinė literatūra	Šakinė literatūra	Periodiniai leidiniai	
				Fiz. vnt.	Pavadinimų skaičius
Viešoji biblioteka	143	3	125	15	5 (+1)
MB	1733	852	514	367 (-36)	26 (-6)
KB	10810	4600	2129	4081 (-387)	51 (+6)
VBS	12686	5455	2768	4463 (-423)	53 (+4)

VBS didžiausią dokumentų dalį sudaro grožinė literatūra – 70,6 proc., nes gana daug nurašyta pasenusios mokslinės šakinės literatūros, ypač politikos, literatūros mokslo šakos. Nurašyti leidiniai buvo neaktualaus turinio, nusidėvėję, t. y. praradę išvaizdą. VBS fondų dokumentų procentinė dalis pagal rūšis matyti 4 pav. Kuršėnų miesto bibliotekoje daugiau nei pusę fondo – 63 proc. sudaro grožinė ir 37 proc. šakinė literatūra. Kaimo bibliotekose mokslinės literatūros poreikis yra dar mažesnis, todėl net 76 proc. fondo sudaro grožinė literatūra.

4 pav. VBS fondų dokumentų procentinė dalis pagal rūšis

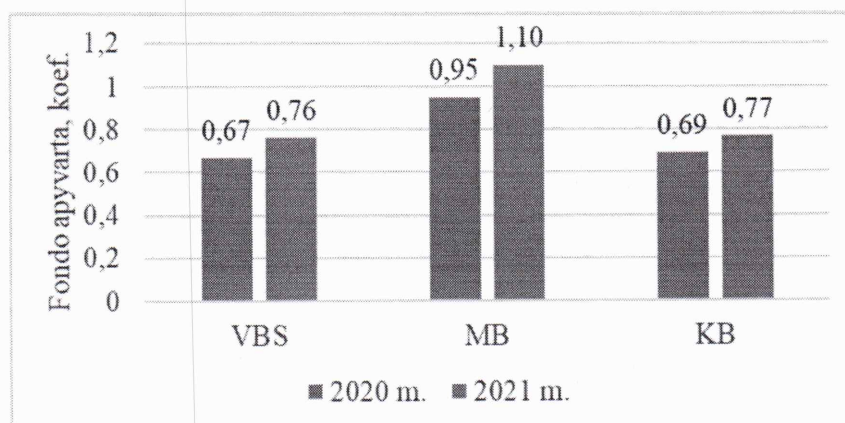
Bibliotekos aptarnaujamo mikrorajono gyventojai vidutiniškai dokumentais buvo aprūpinti taip:

- 1 gyventojui teko 0,31 naujai gauto dokumento (2020 m. – 0,36).
- 1 VB vartotojui teko 1,90 naujai gauto dokumento (2020 m. – 2,08).

Nors pagrindinis bibliotekos fondo komplektavimo šaltinis – valstybės biudžeto lėšos, tačiau fondą visuomet papildė iš įvairių šaltinių neatlygintinai gaunami dokumentai. 2021 m. padidėjo dovanotų leidinių skaičius. Šiais leidiniais fondai papildyti už 15774,20 Eur, lyginant su 2020 m. 9805,75 Eur daugiau. Iš viso neatlygintinai gauta (paramos būdu ar dovanota) ir į apskaitą įtraukta 926 fiz. vnt. dokumentų, iš jų: UAB „Alma littera“ leidyklos 371 fiz. vnt., UAB „Vagos prekyba“ 140 fiz. vnt., kitų leidyklų – 129 fiz. vnt., Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos 27 fiz. vnt., VŠĮ „Endobiogenikos draugija“ 15 fiz. vnt. Fondai pasipildė 205 fiz. vnt. leidinių vaikų knygų autoriaus Vytauto Račicko ir 39 fiz. vnt. LR Seimo nario Pauliaus Saudargo dovanotais jo parengtais leidiniais.

Tvarkant dokumentų fondą yra atrenkami ir nurašomi susidėvėję, neaktualaus turinio dokumentai, kurių 2021 m. buvo nurašyta 16533 fiz. vnt. Visas fondo dydis sumažėjo 8461 fiz. vnt., lyginant su 2020 m.

Ataskaitiniais metais pasiektas didesnis fondo apyvartos rodiklis nei 2020 m. (žr. 5 pav.). Bendra fondo apyvarta – 0,76 (+0,09). Kuršėnų Vytauto Vitkausko bibliotekoje (MB) fondo apyvarta siekė 1,10 (+0,15). Kaimo padaliniuose fondo apyvartos koeficientas padidėjo 0,08.

5 pav. Fondo apyvartos rodiklio kaita 2020–2021 m.

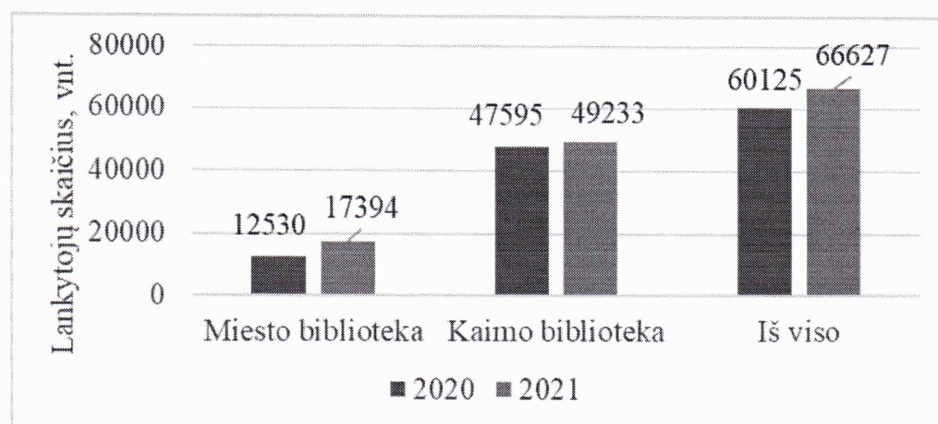
Vienas iš svarbesnių vartotojų pasitenkinimo paslaugomis rodiklių yra lankomumas – rodiklis, parodantis vartotojo lankymosi dažnumą. Bendras vidutinis VBS lankomumas 2021 m. buvo 10,0, vaikų lankomumas – 11,4 (žr. 4 lentelę).

4 lentelė

Lankomumo dinamika 2020–2021 m.

Bibliotekos pavadinimas	Bendras lankomumas		Vaikų lankomumas	
	2021 m.	2020 m.	2021 m.	2020 m.
Miesto biblioteka	10,1	5,7	12,0	7,2
Kaimo bibliotekos	9,9	9,7	11,1	9,8
Viešosios bibliotekos sistema	10,0	8,5	11,4	9,2

Apsilankymų skaičius bibliotekoje 2021 m. buvo 66627 ir išaugo 6 tūkst., lyginant su 2020 m., kuomet karantino ribojimai buvę dar griežtesni. Virtualūs renginių dalyviai čia neskaičiuojami, tokių būta dar 89757 (žr. 6 pav.). 2021 m., kiek atlaisvėjus pandemijos ribojimams, bendras VBS lankytojų skaičius pakilo beveik 11 proc.: kaimo bibliotekose – 3 proc., miesto bibliotekoje – net 39 proc. Mažesnis lankytojų skaičiaus pokytis kaimo bibliotekose galimas dėl didesnio gyventojų, neturėjusių Galimybės paso, skaičiaus. (Galimybės paso neturėjusiems gyventojams visos bibliotekos teikiamos paslaugos, išskyrus bekontaktį knygų išdavimą, buvo neprieinamos.)

6 pav. Lankytojų skaičiaus pokytis 2020–2021 m.

Be fizinių apsilankymų, ŠRSVB paslaugomis dar pasinaudojo 75572 interneto svetainės lankytojai, 14185 *Facebook* ir *Youtube* lankytojai, tad iš viso ataskaitiniais metais bibliotekos paslaugos pasiektos 156384 kartus, iš jų virtualiai – 89757 kartus.

Vis dar galiojant valstybės lygio ekstremaliajai situacijai ir taikomiems ribojimams, nebuvo lengva įgyvendinti nacionalinio projekto „Prisijungusi Lietuva“ nustatytus skaitmeninio raštingumo ugdymo planus, tačiau biblioteka pasiekė ir viršijo planuotus rodiklius – pradedančiųjų mokymų vėsta 13 proc. daugiau, pažengusiųjų – 10 proc. daugiau. Per 4 metus (2018–2021 m.) skaitmeninio raštingumo buvo apmokyti 34 pradedančiųjų (612 val.) ir 132 (792 val.) pažengusiųjų mokymų programos grupės. Vartotojų ugdymui, kaip naudotis informacinėmis paslaugomis, kompiuterine įranga ir kt., 2021 m. buvo skirtos 523 valandos (skaitmeninio raštingumo grupiniai mokymai ir individualios konsultacijos). Dėl taikomų ribojimų ataskaitiniais metais net 88 proc. skaitmeninio raštingumo mokymuose dalyvavusių vartotojų teko apmokyti virtualioje erdvėje (žr. 5 lentelę). Iš viso 2021 m. (fiziniuose ir virtualiuose mokymuose) apmokyti 456 vartotojai – 50 pradedančiųjų (5 grupės) ir 406 pažengusieji (46 grupės), iš jų 44 pažengusiųjų mokymai vyko virtualiai, juose dalyvavo 400 gyventojų.

2021 m. vestų skaitmeninio raštingumo mokymų duomenys

	Fizinioose mokymuose			Nuotoliniuose mokymuose		
	Apmokyta grupių	Apmokyta gyventojų	Mokymų trukmė (val.)	Apmokyta grupių	Apmokyta gyventojų	Mokymų trukmė (val.)
Pradedantieji	5	50	60	-	-	-
Pažengusieji	2	6	12	44	400	264
Iš viso	7	56	72	44	400	264

Per metus suorganizuoti 1093 įvairaus pobūdžio renginiai, iš jų 580 – įvairių dokumentų, kolekcijų ir meno parodos. Per metus surengta 31 kompleksinis, 106 žodiniai ir 252 vaizdiniai virtualūs renginiai, kurie pritraukė 14185 virtualius renginių lankytojus *Facebook* ir *Youtube* platformose. Didžioji dalis rajono bibliotekų minėjo Nacionalinę Lietuvos bibliotekų, Šiaurės šalių literatūros savaitę, Tarptautinę vaikų knygos dieną, aktyviai dalyvavo skaitymo skatinimo akcijoje „Vasara su knyga“. Virtualiai ir gyvai buvo organizuoti susitikimai su rašytojais, aktorais, muzikantais, visuomenės veikėjais: aktorais Juozu Gaižausku ir Emilija Latėnaite, Vaida Kavaliauskaite, psichoterapeute ir rašytoja Aurima Diliene, tekstų kūrėja, išeivijos tyrinėtoja Karolina Ušinskyte, rašytojomis Irena Buivydaite, Sigita Kubiliene, rašytoju, profesionaliu Lietuvos kariuomenės kariu Ernestu Kuckailiu. Skatindama mažinti atskirtį tarp didžiųjų miestų ir regionų ir suteikti galimybę rajono gyventojams gauti aukštos kokybės kultūros paslaugas, dažnai prieinamas tik didžiuosiuose miestuose, biblioteka organizavo dviejų kino festivalių: „Nepatogus kinas“ ir „Tindirindis“ filmų pristatymus ir peržiūras daugumoje rajono bibliotekų.

Pirmąjį metų ketvirtį renginius ir savo išmonę bibliotekininkai galėjo rodyti tik nuotoliniu būdu, todėl organizavo virtualius renginius. Pažymėtinas daug peržiūrų sulaukęs Gruzdžių Augustino Griciaus bibliotekos sukurtas Knygnešių dienos skirtas vaizdo siužetas apie Gruzdžių valsčiaus knygnešius

(<https://www.facebook.com/344191499054775/videos/1546670195523050>), taip pat nemažai susidomėjimo sulaukusi Drąsučių bibliotekos parengta virtuali paroda apie rašytoją Vytautą Kirkutį, skirta pažymėti jo 65-osioms gimimo metinėms

(<https://www.facebook.com/774742286261404/videos/1399546407095654/>) ir daug vietos bendruomenės narių padėkų sulaukusi Varputėnų bibliotekos kraštotyrinė vaizdo siužetų serija apie Varputėnų pagrindinės mokyklos istoriją nuo jos ištakų – Žygaičių pradinės mokyklos (1916 m.), ir ypač daug peržiūrų sulaukusi II dalis:

<https://www.facebook.com/101736711800554/videos/268160931525401>).

Dauguma bibliotekų 2021 m. minėjo kaip Vytauto Mačernio, netradiciškai juos pažymėjo Kuršėnų Vytauto Vitkausko biblioteka – ant Kuršėnų pėsčiųjų tilto kvietė per garsiakalbius klausytis įgarsintų poeto eilių.

Esant pandeminei situacijai, dar 2020 m. gruodį buvo atkreiptas dėmesys į darbuotojų psichologinę būklę, jai gerinti organizuotas virtualus seminaras VBS darbuotojams tema „Emocijų atpažinimas, išraiška ir valdymas“ (lekt. psichologė Justina Bičiūšienė). Sausio mėn. suorganizuotas nuotolinis VBS darbuotojų susitikimas „Bibliotekininkų ryto suktinis“ – viktorinos, muzikiniai intarpai, nuotaikingas vaizdo siužetas – leido trumpam pabėgti nuo kasdienių darbų ir rūpesčių.

Šiaulių rajono gyventojams buvo sudarytos lygios galimybės naudotis teikiamomis nemokamomis ir mokamomis paslaugomis jų švietimui, etnokultūrinei, sociokultūrinei edukacijai, asmenybės ugdymui. Ne karantino laikotarpiu visų rajono bibliotekų lankytojai galėjo nemokamai naudotis internetu viešuose interneto prieigos taškuose (toliau – VIPT). Interneto seansų skaičius struktūriniuose teritoriniuose padaliniuose – 6845. Biblioteka suteikė galimybę prisijungti prie 24 lietuviškų ir užsienio duomenų bazių (DB): *LIBIS*, *NAXOS Music*

Library, EBSCO Publishing (kurioje prieinama 18 skirtingų mokslo šakų duomenų bazių), Infolex, Vyturys, BNS, Delfi plus. Pagal teisės DB Infolex naudojimo statistiką biblioteka yra 17 vietoje iš 66 bibliotekų. Be to, ŠRSVB bendradarbiavo su kitomis bibliotekomis ir vykdė tarpbibliotekinį dokumentų skolinimąsi. Buvo išsiųstos 146 užklausos ir gauti 138 spaudiniai iš kitų apskrities bibliotekų.

Kaip žinoma, Lietuvos visuomenė sensta, ne išimtis ir Šiaulių rajonas. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2021 m. Šiaulių rajono savivaldybėje 65 m. ir vyresnių žmonių amžiaus grupė sudarė 19,4 proc. viso rajono gyventojų skaičiaus. Dėl to nestacionarus vartotojų aptarnavimas (knygų nameliai), knygnešystės paslaugos poreikiai tendencingai auga (žr. 6 lentelę). Knygnešių skaičius 2021 m. šiek tiek mažesnis, tačiau aptarnaujamų vartotojų skaičius ir nuneštų leidinių skaičius žymiai padidėjo, lyginant su ankstesniais metais.

6 lentelė

Nestacionarus vartotojų aptarnavimas 2017–2021 m.

	2021	2020	2019	2018	2017
Knygnešių skaičius	135	143	141	133	95
Aptarnaujamų vartotojų skaičius	416	326	362	343	260
Knygnešių nuneštų leidinių skaičius	7758	6045	7365	8945	7722

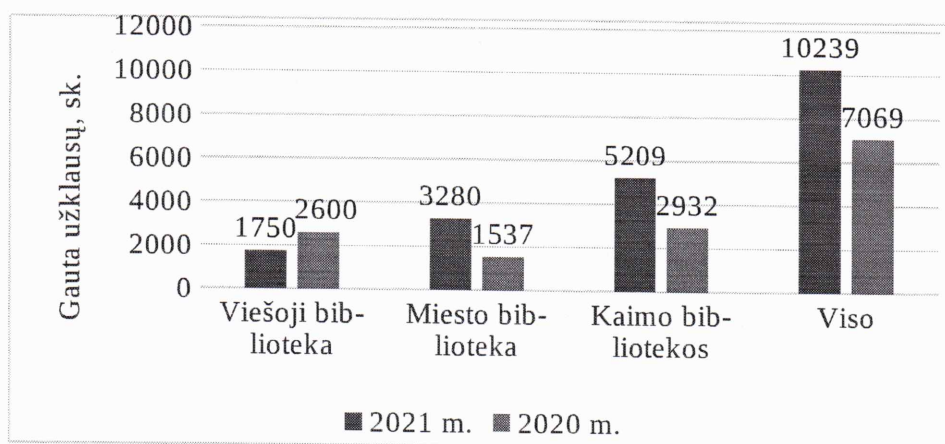
Ataskaitiniais metais buvo išduota 156005 fiz. vnt. dokumentų, t. y. 10,7 proc. daugiau nei viruso plitimo baimės sukaustytais 2020 m. (žr. 7 lentelę), vidutiniškai po 23 (+3,5) dokumentus vienam vartotojui. Nemažą dalį sudaro periodiniai leidiniai, tačiau populiarios ir knygos. Kasmet vis labiau populiarėja garsinės knygos vaikams, DVD filmai, stalo žaidimai.

7 lentelė

Dokumentų išduotis 2021 m.

	Dokumentų išduotis					
	Iš viso		Į namus		Bibliotekoje	
	vnt.	Skirtumas lyginant su 2020 m., (+,-)	vnt.	%	vnt.	%
ŠRSVB, iš jų:	156005	+15085	114914	78,7	41091	21,3
MB	34836	+3580	23628	67,8	11208	32,2
KB	121169	+11505	91286	75,3	29883	24,7

Dėl pandemijos ribojimų smarkiai išaugo informacinių-bibliografinių užklausų skaičius. 2021 m. jų buvo gauta 10239 (žr. 7 pav.). Atsakant į vartotojų pateiktas užklausas, naudojamos kartotekos, katalogai, enciklopedijos, informaciniai ir bibliografiniai leidiniai, elektroninis bibliotekos katalogas ir kitos duomenų bazės.

7 pav. Gautų užklausų skaičius 2020–2021 m.

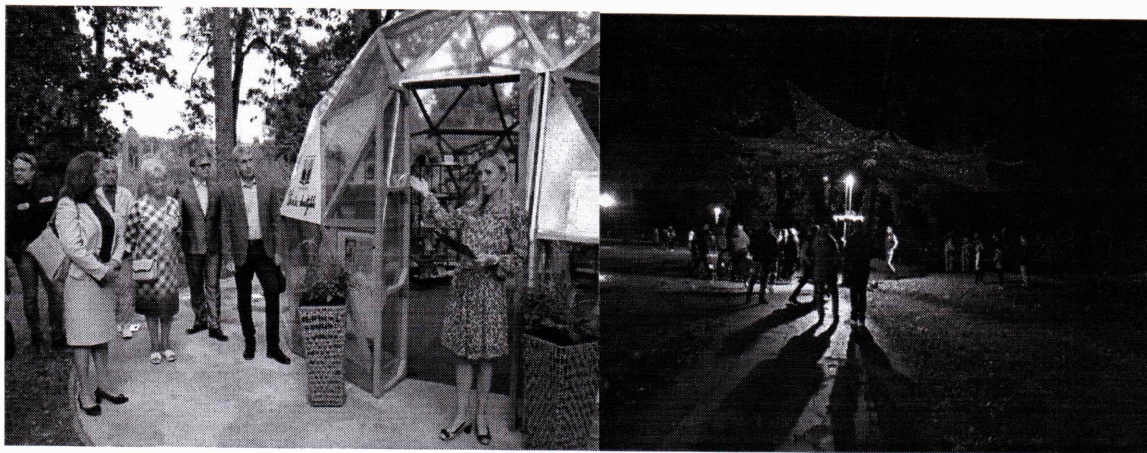
Biblioteka gavo pajamų už teikiamas mokamas paslaugas. Šiaulių rajono savivaldybės tarybos 2021 m. birželio 29 d. sprendimu Nr. T-180 patvirtintos naujos Teikiamų mokamų paslaugų kainos. Iš viso už mokamas paslaugas ataskaitiniais metais surinkta 2371,40 Eur. Iš jų: už kopijas – 407,30 Eur, už skaitytojų bilietus – 751,10 Eur, už edukacijas – 1193,00 Eur, už kt. paslaugas – 20,00 Eur. Per 2021 m. bibliotekos vartotojams padarytos 7825 dokumentų kopijos, iš jų: MB – 1488, KB – 6337 vnt. Dažniausiai tai buvo e. bankininkystėje, e. deklaravimo sistemose sukurti įvairūs dokumentai, moksleivių, studentų darbai, asmeninių dokumentų, straipsnių iš periodikos kopijos ir pan. Kultūros paso paslaugai buvo pateiktos 22 paraiškos (12 edukacinių programų), į Kultūros paso paslaugų rinkinį įtraukta 1 nuotolinė edukacinė programa.

Ataskaitiniais metais spaudoje ir interneto tinklalapiuose apie ŠRSVB veiklą paskelbti 302 straipsniai bei žinutės, iš jų bibliotekos svetainėje – 197. Apie svarbiausius renginius parengti ir paskelbti straipsniai laikraščiuose „Šiaulių kraštas“, „Kuršėnų krašto žinios“ bei šių leidinių interneto svetainėse, profesiniame žurnale „Tarp knygų“, tinklalapiuose: <https://www.siauliuraj.lt>, <http://kursenai.lt>, <http://srsvb.lt>, <http://www.skrastas.lt> ir kt.

III SKYRIUS PARAIŠKOS PROJEKTAMS ĮGYVENDINTI

Kurti naujas paslaugas, organizuoti įvairias veiklas, įrengti inovatyvias erdves padeda projektinė veikla. Ataskaitiniais metais biblioteka įgyvendino 3 projektus. Du projektus iš dalies finansavo Lietuvos kultūros taryba, jų partneris – Šiaulių rajono savivaldybė:

1. „Baltų geokupolas Kuršėnuose – netradicinė bibliotekos erdvė“. Šis projektas padėjo Šiaulių rajono gyventojams pažinti ir vertinti savo tautos baltišką etninę kultūrą, skatino jų meninius gebėjimus, kūrybinę saviraišką. Projekto lėšomis vasarą Kuršėnų dvaro parke buvo įkurta netradicinė baltų skaitykla, joje organizuotos etninės parodos, vaikams įvairios edukacinės veiklos, interaktyvūs robotikos kūrimo žaidimai. Šio projekto metu suburtas jaunimas ir senjorai iš viso Šiaulių rajono dalyvavo patraukliose kūrybinėse dirbtuvėse: tamsoje šviečiančiais dažais buvo piešiami baltų simboliai ant veidų, išspaudžiami baltų ženklai molyje, vyko interaktyvūs žaidimai: „Baltų mitologinės būtybės“, „Atgimusios žemaičių gėlės“, „Surask gėles“ bei medinių kaladėlių žaidimas „Sukonstruok žemaičių gėlę“, edukacinis užsiėmimas „Baltų ženklai ant tekstilės“. Vaikai ir jaunimas, įkvėpti garsaus menininko šviesų instaliacijos, piešė ant tekstilės šviečiančiais dažais, mokėsi sukurti erdvinę fluorescencinę dekoraciją (žr. 8 pav.). Projekto finansavimo šaltiniai: Kultūros rėmimo programos lėšos – 7000,00 Eur, Šiaulių rajono savivaldybės projektų finansavimo programos lėšos – 3000,00 Eur.

8 pav. Nuotrauka kairėje: renginio, skirto poeto Vacio Reimerio 100-osioms gimimo metinėms, akimirkos (nuotr. Ritos Žadeikytės, 2021-08-03). Nuotrauka dešinėje: šviesos instaliacija „Baltų ženklai tvyro ore“ (nuotr. Jonetos Filinskės, 2021-09-24)

2. Projektu „Biblioteka per 70 metų: nuo knygos iki projekcijos“ Šiaulių rajono savivaldybės viešoji biblioteka siekia išsaugoti ir patraukliais metodais skleisti savo prasmingą istoriją, pritraukiant Šiaulių, Kuršėnų miestų ir aplinkinio regiono gyventojus į jos pažinimą per naujų leidinių sukūrimą ir jų inovatyvią sklaidą naujose Kuršėnų miesto kultūrinio užimtumo erdvėse. 300 egz. tiražu dviejų autorių parengta gausiai iliustruota 456 psl. apžvalginio pobūdžio knyga „Šiaulių rajono bibliotekų istorija – ištakos ir dabartis: Šiaulių rajono savivaldybės viešosios bibliotekos raida 1951–2021 metais“. Joje siekiama integruoti bibliotekos atminties paveldą į sociokultūrinį Šiaulių regiono ir Kuršėnų miesto paveldą, pristatant neseniai į Kuršėnus perkeltą Šiaulių rajono savivaldybės viešąją biblioteką, jos knygas, skaitymą, kultūrą. Surengtos bibliotekos istorijos ir veiklos parodos, straipsniai žiniasklaidoje, reklaminis videofilmas ir kitos veiklos, atspindinčios bibliotekos 70 m. raidą. Skatinama pažinti Šiaulių rajono kultūrinę istoriją, pristatant naujai išleistą knygą ne tik tradiciniuose renginiuose, bet ir virtualioje parodoje. Projekto finansavimo šaltiniai: Kultūros rėmimo programos lėšos – 11500,00 Eur, Šiaulių rajono savivaldybės projektų finansavimo programos lėšos – 4929,00 Eur.

3. Šiaulių rajono savivaldybės iš Nevyriausybinų organizacijų ir kitų juridinių bei fizinių asmenų finansavimo programos lėšų finansuotas projektas „Atrask, pažink, pamėk ir augink“ – skirtas vaikams ir jaunimui neformalioje vaikų bibliotekos erdvėje prasmingai leisti laiką, ugdyti gamtos pasaulio pažinimą – domėtis skruzdėlių gyvenimu, jų nauda gamtai, ugdyti tinkamą požiūrį į aplinką, bendruomeniškumą, kūrybiškumą ir atsakomybę. Projekto metu įsigytas skruzdėlių formikariumas, kuris papildė Vaikų literatūros skyriaus gyvosios gamtos kampelį. Specialiose fermose auginamos skruzdėlių kolonijos nereikalauja daug priežiūros, tačiau jų gyvenimo stebėjimas yra puiki terapija patiems mažiausiems, jų tėveliams ir seneliams. Projekto finansavimo šaltiniai: Šiaulių rajono savivaldybės nevyriausybinų organizacijų ir kitų juridinių bei fizinių asmenų finansavimo lėšos – 817,30 Eur.

ŠRSVB įsijungė ir į kitų organizacijų inicijuotus projektus ir veiklas. Vienas iš tokių projektų buvo Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešosios bibliotekos festivalis „Kiemai“. Organizuojant festivalio renginius daugiabučių kiemuose siekiama skatinti įvairių bendruomenių, mėgėjų, profesionalaus ir netradicinio meno atstovų bendradarbiavimą, aktyvų įsitraukimą į kūrybines veiklas, didinti potencialių kultūros vartotojų dalyvavimą kultūrinėse veiklose bei jos prieinamumą. Pristatant tokias iniciatyvas (festivalius, kūrybines dirbtuves, edukacines veiklas ir kt.) mieste kuriama decentralizuotų kultūrinių veiklų praktika, kuri atitinka šiuolaikinės visuomenės poreikius ir lūkesčius, ugdo ir šiuolaikinio meno kultūros procesams atvirą vartotoją. 2021 m. bendradarbiaujant su Šiaulių rajono savivaldybės kultūros centru, Kuršėnų seniūnija, projekto veikla – susitikimas su kino režisierėmis Lina Lužyte ir Egle Vertelyte bei diskusijos moderatore, menininke Lina Simutyte 2021 m. liepos 15 d. buvo įgyvendinamas viename Vilniaus

g. daugiabučių kieme, Kuršėnuose. Po susitikimo parodytas kino filmas „Stebuklas“ (rež. Eglė Vertelytė), kuris 2018 m. „Sidabrinės gervės“ apdovanojimuose buvo pripažintas geriausiu vaidybiniu filmu. Šioms projekto „Kiemai“ veikloms VB parengė renginiui patrauklią kiemo erdvę, pasirūpino scenos įranga, suoliukais, gyventojų informavimu, saugumu, padėjo skleisti gerą renginių organizavimo patirtį taikant netradicines praktikas.

Švietimo, mokslo ir sporto ministerija ir Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centras jau penktą kartą pakvietė mokyklas, bibliotekas, muziejus, kitas įstaigas įsitraukti į iniciatyvą „Atverk duris vasarai“. Prie šios iniciatyvos prisidėjo ir Šiaulių rajono savivaldybės viešoji biblioteka. Padaliniuose visą vasarą buvo organizuojamos kūrybiškos veiklos, garsiniai skaitymai, edukaciniai užsiėmimai, kino filmų peržiūros, diskusijos ir kt. Taip pat biblioteka dalyvavo ir labdaros ir paramos fondo „Dinozauras“ projekte „Grafų Zubovų pėdomis“, kurio tikslas – grafų Zubovų veiklos tęstinumas per įdomiąją istoriją, kultūros savitumo išsaugojimo veiklas, kurios ypač puoselėtos Zubovų buvusiose valdose – Ginkūnuose. Projektas „Knyginėtojai 3“, į kurį įsitraukė biblioteka, visus metus kvietė vaikus ir šeimas kartu praleisti laiką, pasitelkiant įvairias meno sritis, kurios tiesiogiai ar netiesiogiai susijusios su rašytinio meno sklaida – literatūra, teatru, muzika ir daile.

IV SKYRIUS

ĮSTAIGOS (BENDROVĖS) ATEINANČIŲ FINANSINIŲ METŲ VEIKLOS TIKSLAI

Vadovaujantis Šiaulių rajono savivaldybės strateginio planavimo dokumentais ir įstaigos nuostatais, 2021 m. veiklos plane numatyti tikslai, veiklos kryptys ir uždaviniai, kuriais bus siekiama prisidėti prie XVIII LR Vyriausybės programos prioritetinių projektų „Kultūros svarba asmens, visuomenės ir valstybės raidai“, „Socialinis kultūros ir meno stiprinimas ir visavertis įgalinimas“, „Visiems prieinama ir įtrauki kultūra“, „Efektyvi paveldotvarka“ ir „Informacinės grėsmės atspari visuomenė, laisva žiniasklaida, saugi interneto erdvė“ nuostatų bei Šiaulių rajono savivaldybės 2021–2023 metų kultūros plėtros programos įgyvendinimo.

Tikslo kodas	Tikslas	Vertinimo kriterijaus pavadinimas	Matavimo vnt.	Vertinimo kriterijaus rezultatas
01	Aukštos ugdymo ir švietimo paslaugų kokybės bei jų prieinamumo kiekvienam gyventojui užtikrinimas	Vaikų, pasinaudojusių bibliotekos teikiamomis neformaliojo ugdymo paslaugomis, skaičius	asmenys	1400
		Suaugusiųjų, pasinaudojusių bibliotekos teikiamomis neformaliojo ugdymo paslaugomis, skaičius	asmenys	3400
02	Pilietiškos ir kūrybingos visuomenės ugdymas	Lankytojų (fizinių) skaičius, tenkantis 1000 gyventojų	asmenys	1100
04	Efektyvaus, gyventojų poreikius atitinkančio viešojo valdymo užtikrinimas	Išlaidų, skirtų bibliotekos darbuotojų kompetencijų tobulinimui, internetinių puslapių, informacinių sistemų atnaujinimui ir plėtrai, dalis	proc.	0,01

Šiems tikslams pasiekti numatytos pagrindinės veiklos kryptys ir uždaviniai:

- perkelti Šiaulių rajono savivaldybės viešosios bibliotekos Kuršėnų Vytauto Vitkausko padalinį iš Ventos g. 11 A, Kuršėnai, ir Vaikų literatūros skyrių iš Vilniaus g. 15–1, Kuršėnai, į rekonstruotą pastatą Vytauto g. 1, Kuršėnai, sujungti paslaugas, sulieti ir persikirstyti fondus;
- uždaryti Ringuvėnų struktūrinį teritorinį padalinį, esantį adresu J. Basanavičiaus g. 6, Kuršėnai, jo fondą įliejant į VB;
- perkelti Bubių struktūrinį teritorinį padalinį į Dubysos aukštupio mokyklos patalpas Dubysos g. 15, Bubiai;
- įrengti po remonto praplėstas Verbūnų bibliotekos erdves, jose sukuriant renginių ir galerines paslaugas;
- paminėti Šiaulių rajono savivaldybės viešosios bibliotekos 70-ąsias veiklos metines, surengiant naujos bibliotekos atidarymo iškilmes, išleistos knygos „Šiaulių rajono bibliotekų istorija – ištakos ir dabartis: Šiaulių rajono savivaldybės viešosios bibliotekos raida 1951–2021 metais“ pristatymus Kuršėnuose, Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešojoje ir kt. bibliotekose;
- užtikrinti informacijos pateikimą, testuojant modernizuotą LIBIS, kuri 2021 m. buvo integruota į valstybės debesų kompiuterijos infrastruktūrą, sudarydama sąlygas bibliotekai dirbti ir teikti el. paslaugas vieno langelio principu per portalą *ibiblioteka.lt*;
- kaupti informacinį ir kraštotyrinį fondą, parengiant apibendrintus kraštotyros darbų ciklus: „Šiaulių rajono sovietinės „laisvanoriškos“ kolektyvizacijos pradžia, istorija“, „Šiaulių rajono išnykusios vietovės ir jų vietovardžiai“;
- formuoti bendrą integralią kultūros paveldo apsaugos politiką, saugoti valstybinę kalbą, užtikrinti informacijos prieinamumą visuomenei bei sudaryti sąlygas kultūros paslaugų plėtrai, naujoje ŠRSVB įrengiant Žymių kraštiečių paveldo atminimui skirtą erdvę;
- ugdyti ir stiprinti skaitymo įgūdžius vaikams ir jaunimui, skatinti jų vaizduotę ir kūrybingumą, padėti tobulinti informacijos paieškos įgūdžius, sudarant kūrybingo laisvalaikio praleidimo galimybes žaislotekoje „Pumpurėlis“ ir Jaunimo kūrybos ir inovacijų erdvėje naujame ŠRSVB pastate;
- prisidėti prie įvairių socialinių sluoksnių, grupių bei įvairių tautybių žmonių integracijos į visuomenę, suteikti jiems vienodas galimybes naudotis bibliotekos teikiamomis paslaugomis, skatinti skaitomumą ir domėjimąsi lietuvių literatūra;
- sutvarkyti bibliotekos erdves, kuriose būtų galima teikti naujas paslaugas gyventojams jų sveikatos, emocinės ir psichologinės aplinkos, kūrybiškumo ir laisvalaikio praleidimo gerinimui, įrengiant naujoje ŠRSVB multisensorinę biblioterapinę erdvę relaksacijai, audiovizualinę erdvę vaizdo ir garso įrašų peržiūrai ir kūrybai;
- plėsti teikiamas paslaugas priimant užsakymus ir atsakant į užklausas per bibliotekos interneto svetainę www.srsvb.lt;
- dalyvauti Europos Sąjungos, šalies, rajono skelbiamuose projektuose, įvairių fondų inicijuojamose programose, ieškant papildomų finansavimo šaltinių, įsigyjant naujų dokumentų, plečiant bibliotekos paslaugas ir veiklą;
- tirti skaitytojų poreikius ir požiūrį į bibliotekas, kas padėtų numatyti perspektyvą ir pagrindines veiklos kryptis;
- organizuoti įvairius renginius, parodas, kraštiečių susitikimus, valandėles su rašytojais, tautodailininkais, menininkais, rengti literatūrinius vakarus minint rašytojų jubiliejus, valstybines ir kalendorines šventes;
- sudaryti sąlygas bibliotekos darbuotojams kelti kvalifikaciją mokymuose, seminaruose, kursuose, tobulinti kompiuterinių technologijų naudojimosi įgūdžius;

- aktyviai bendradarbiauti su viešąja medija, bendruomenėmis, seniūnijomis, NVO, mokyklomis, draugijomis ir kitomis institucijomis;
- dalyvauti Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo, Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešosios ir kitų bibliotekų bei įvairių organizacijų projektuose, programose, moksliniuose tyrimuose ir kt.

Direktorė

Ingrida Klupšaitė